

Ud fra det foran nævnte regneeksempel når man da til en samlet gæld efter 6 års studium på 25.388 kr., som over 20 år vil medføre en årsydelse på 2.396 kr. (svarende til 200 kr. pr. måned). Ved afvikling over 10 år bliver årsydelsen 3.615 kr. (ca. 300 kr. pr. måned). Det bemærkes yderligere, at den del af den nævnte ydelse, der er rente, er fradragsberettiget ved oplysninger til skattemyndighederne.

Udvalget anset det for rigtigt, at man senere — når samfundet er blevet mere velstillet — udbygger det fremtidige støttesystem, så at støtten i højere grad end forudsat i udvalgets forslag kommer til at bestå af stipendier og i mindre grad af lån. Grundforslaget kan således danne udgangspunkt for en udvikling, som muligvis kan føre til, at man ender med at udbetale egentlig uddannelsesløn til alle unge eller til visse kategorier af unge under uddannelse. Denne slutfase kan man nærme sig skridt for skridt ved en trinvis forøgelse af procentsatserne for stipendiestøtte.

Udvalget har foretaget beregningsmæssige skøn over udgifterne i 1968-69, såfremt udvalgets forslag var gennemført. Den samlede udgift er opgjort til 1.077 mill. kr. Til sammenligning tjener, at den samlede statslige støtte i det nævnte år var 258 mill. kr.*), hvortil kommer ca. 142 mill. kr. i statsgaranterede lån. Omsættes udgifterne til statslige driftsomkostninger, kommer man til, at udvalgets forslag vil medføre et årligt beløb på 582 mill. kr. mod ca. 200 mill. kr. efter de gældende ordninger.

Udvalget har overvejet mulighederne for at indføre begrænsninger i forslaget, således at udgiftstigningen blev reduceret. Udvalget peger på, at man kunne opsætte indførelsen af lån II og fortsat yde statsgaranti for de uddannelsessøgendes lån i banker og sparekasser. Endvidere anvises muligheden for besparelse ved at unnlade støtte til elever på 8. og 9. klassetrin, idet der henvises til, at eventuelle støtteordninger for disse unge retteligt henhører under børnetilskuds- og familiepoltikken. Udvalget finder derimod ikke at kunne tilråde en midlertidig forhøjelse af alderen for økonomisk uafhængighed af forældrenes økonomiske forhold.

4. I særudtalelse nr. 1, som er afgivet af de 4 udvalgsmedlemmer, som repræsenterede de uddannelsessøgende, udtales det bl. a., at det refererede forslag overhovedet ikke er egnet til at forbedre mulighederne for en demokratisering og effektivisering af uddannelsessystemet, og mindretallet frem-

sætter et alternativt forslag, som indeholder et mindre mål af lån og et tilsvarende større mål af stipendier.

I særudtalelserne nr. 2 og 4 stilles forslag om ændringer i kombinationerne af lån og stipendier og om kriterierne for ydelse af støtte.

I særudtalelse nr. 3, som er afgivet af finansministeriets repræsentant i udvalget, anføres det, at det på baggrund af de mange andre foreliggende behov for øgede offentlige udgifter ville være betænkeligt allerede nu at gennemføre udvalgets forslag selv med de i betænkningen anførte begrænsningsmuligheder. I stedet foreslås en videre udbygning af Ungdommens uddannelsesfond, efterhånden som de økonomiske forhold tillader det, og som endemål, når bevillingerne har nået en passende størrelse, en overgang til den i betænkningen foreslåede støtteform.

5. Regeringen har fundet betænkningens forslag velegnede som grundlag for den kommende støtteordning, men har ikke fundet mulighed for allerede i finansåret 1969-70 at tilvejebringe så store bevillinger, at en virkeliggørelse af forslagene kunne påbegyndes. Derfor stilles der alene forslag om en moderat udvidelse af beløbsrammen for Ungdommens uddannelsesfond og om en række mindre ændringer af enkeltbestemmelserne i loven. Det foreslås endvidere, at loven på ny tages op til revision i folketingsåret 1969-70, idet det er hensigten at søge udformet et forslag, der over et kortere åremål trin for trin indfører de foreslåede nye støtteformer. I forbindelse med den nævnte forestående lovrevision vil der tillige blive taget stilling til det i betænkningen stillede forslag om en ny administrationsform.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Ad § 1.

Til nr. 1.

Efter forslaget henføres studerende ved kursus til højere forberedelseksamen samt realkursister under lovens § 1, stk. 2, og kommer således i gruppe med gymnasieelever og elever på studenterkursus.

Efter den nugældende ordning er HF-studerende administrativt henført under lovens § 1, stk. 1 (videregående uddannelser), men med hensyntagen til de principper for støttetildeling, der gælder for de i stk. 2 omhandlede elever. Da uddannelsen til

*) Beløbet fremkommer ved til støtten fra Ungdommens uddannelsesfond, i alt 217 mill. kr., at lægge støtte i henhold til anden lovgivning (til elever på højskoler, landbrugsskoler, husholdnings-skoler, efterskoler m. v.), i alt 41 mill. kr.